

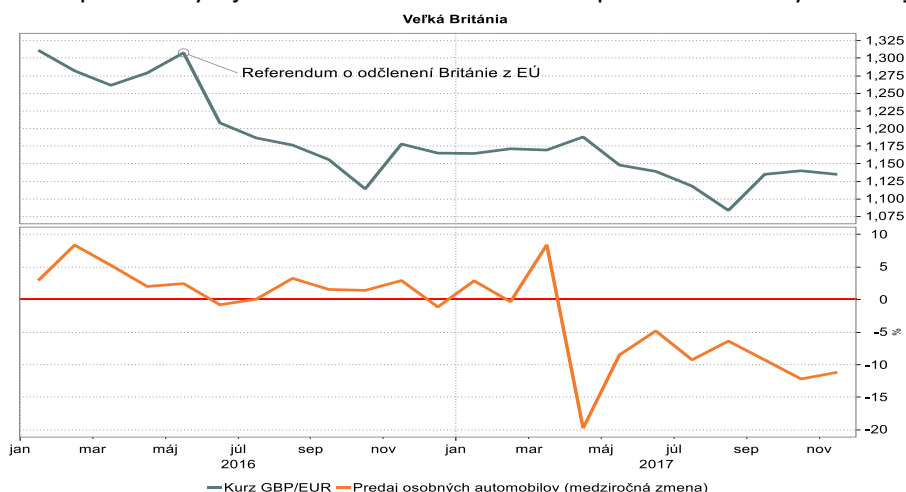
Svetová politika v roku 2017

Rok 2017 bol z hľadiska politických udalostí veľmi pestrým rokom. Začiatkom roku 2017 sa hovorilo o najvýznamnejšom roku od druhej svetovej vojny, keď sa malo ukázať, či vzostup extrémizmu a nacionalizmu bude dostatočne silný na to, aby zmenil tvár Európy, či nový americký prezident prinesie sľubované reformy alebo ako sa budú vyvíjať udalosti v Turecku a na Blízkom východe. Na nasledujúcich stranách zhrnieme najvýznamnejšie udalosti roku 2017.

Európe sa v roku 2017 dostalo veľa svetovej pozornosti a to najmä kvôli tomu, že sa jednalo o dlho očakávané udalosti v troch najväčších ekonomikách EÚ. 29. marca bol britskou premiérkou aktivovaný článok 50 Lisabonskej zmluvy, ktorý ohlásil začiatok procesu odlúčenia Veľkej Británie z Európskej únie. Od aktivácie tohto článku začali prebiehať debaty o odchodu Británie, pričom sa hovorí o mäkkom alebo tvrdom Brexite. Mäkký Brexit by znamenal len formálny odchod Británie z EÚ, pričom väčšina obchodných vzťahov a zmlúv by ostala zachovaná. Tvrdý Brexit by zas znamenal pre obe strany problematický obchod, pričom nejasnosti sa objavujú najmä ohľadom voľného pohybu kapitálu a pracovných síl medzi EÚ a Britániou. V súčasnosti sa nedá povedať, že by obe strany

našli veľa spoločnej reči, no v posledných dňoch bolo počuť aj pozitívne správy. Týkali sa najmä hraníc s Írskom, kde sa strany dohodli na zachovanie voľného pohybu tovarov bez kontrol, ktoré by obmedzovali prevoz tovaru. Najvýznamnejšia bola dohoda ohľadom Európanov bývajúcich v Británii

a Britov bývajúcich v EÚ. Podľa dohody by mali mať rovnaké práva a povinnosti ako doposiaľ a pre týchto ľudí by sa preto nemalo veľa zmeniť. Z ekonomického hľadiska znamená Brexit stratu pre obe strany. Najviac si to odniesli obyvatelia Británie, predovšetkým prostredníctvom poklesu hodnoty britskej

V tomto čísle:

Japonsko s EÚ dokončilo rokovania o Zmluve o hospodárskom partnerstve čím vznikne najväčšia zóna voľného obchodu

Rusko poskytne Egyptu úver na výstavbu prvej jadrovej elektrárne

FED na základe dobrých makroúdajov pristúpil k ďalšiemu zvýšeniu úrokových sadzieb

Inflácia v Českej republike dosiahla 2,6 %

Objem zlyhaných úverov dosiahol na Slovensku k októbru viac ako 2 miliardy eur

Stavebná produkcia za október vzrástla medziročne o 11,9 %

libry, čím sa im predražili importované tovary, ako napríklad automobily. Práve z hľadiska zníženého dopytu po automobiloch bude Brexit pravdepodobne cítiť aj na slovenskej ekonomike. Otázny je aj postoj európskych investorov voči Británii, od ktorých sa očakáva znížená investičná aktivita v krajine.

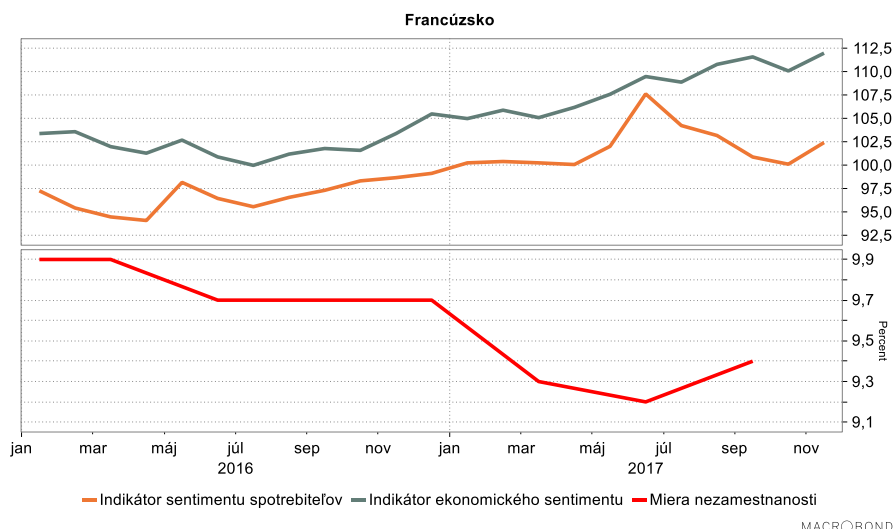
Krátko po aktivácii článku 50 došlo v EÚ k ďalšej dlho očakávanej udalosti – k aprílovým/májovým prezidentským voľbám vo Francúzsku. Na jednej strane stál liberálne orientovaný, bývalý investičný bankár a minister hospodárstva Emmanuel Macron. Jeho kampaň bola postavená najmä na reformách pracovného trhu Francúzska za cieľom zníženia problematiky vysokej nezamestnanosti a na Francúzsku ako súčasť silnej Európskej únie. Na druhej strane stála ultrapravicová kandidátka, právnička a poslankyňa Európskeho parlamentu Marine Le Pen. Jej kampaň bola založená najmä na odčlenení Francúzska z EÚ a na obmedzení migrácie, čo bola „najhorúcejšia“ predvolebná téma krajín EÚ. Všetky nacionalistické strany zakladali svoju kampaň práve na tejto téme. Po prvom kole dostal Macron 24% hlasov a Le Penová 21,3%. V druhom kole však Macron jasne zvíťazil s 66,1% hlasov. Volebná účasť dosiahla 75% a Macronovo víťazstvo nad Le Penovou bolo, čo sa percentuálneho podielu hlasov týka, druhým najjasnejším víťazstvom v histórii Fran-

cúzkych prezidentských volieb. Francúzsko tak zvýšilo EÚ vyslalo jasnú správu, že ultrapravicový nacionalizmus a anti-EÚ názory nie sú u väčšiny voličov preferované. Pred Francúzskom rovnakú správu vyslali aj parlamentné voľby v Holandsku, kde nad ultrapravicovou stranou zvíťazila stredopravicová strana VVD. Macron sa ako nový francúzsky prezident aktívne pustil najmä do plnenia svojich sľubov ohľadom reformácie pracovných trhov. Zaviedol nové zákony, ktoré sa týkali predovšetkým zvýšenia flexibility zamestnávania a prepúšťania zamestnancov a tvorby miezd. Francúzsky pracovný trh bol známy tým, že príliš veľké slovo v týchto otázkach mali odbory, pričom Macron novými reformami znížil ich vplyv a naopak zvýšil vplyv zamestnávateľov. Reformy sa ďalej týkali napríklad zníženia výšky odstupného. To bolo prekážkou najmä pre malé a stredné firmy a bolo predmetom nákladných súdnych konaní. Zamestnávateľia boli preto veľmi opatrní pri zamestnávaní nových zamestnancov, čo spôsobovalo zvýšenú nezamestnanosť, najmä medzi mladými. Pracovné reformy vyvolali v krajine protesty a Macronove preferencie silno poklesli (z 57% na 40%) v prospech ľavicovej strany La France Insoumise, ktorá spolu s odbormi protesty organizovala. Následne ku koncu roka však Macronove preferencie začali opäť narastať a v súčasnosti presiahli 50%. S reformami pracov-

ného trhu plánuje Macron pokračovať, pričom pozornosť chce venovať reformám systému poistenia v nezamestnanosti a problematike starúceho obyvateľstva a s ním spojeného dôchodkového systému.

Ďalšou významnou udalosťou v EÚ boli septembrové nemecké parlamentné voľby. Podľa očakávaní zvíťazila Merkelovej CDU/CSU (33%), pričom druhé miesto tradične obsadila ľavicová SPD (20%). Obe strany však zaznamenali historicky najnižší počet hlasov od druhej svetovej vojny. Tieto si privlastnila najmä ultrapravicová strana AfD, ktorá s 12,6% získala tretie miesto. Prvýkrát tak získala nad 5% a dostala sa do parlamentu. Popularita strany AfD bola postavená najmä na migračnej kríze, ktorá Nemecko zasiahla najviac spomedzi krajín EÚ. Po voľbách sa očakávalo vytvorenie koalície medzi CDU/CSU, liberálnou stranou FDP a stranou zelených. Rokovania o koalícii však stroskotali najmä na otázke migračnej politiky a krajine hrozia predčasné voľby. V súčasnosti sa však objavila alternatíva vo forme koalície CDU/CSU a jej rivala SPD. Rokovania medzi stranami stále prebiehajú.

Po Európskej únii sa presunieme za atlantický oceán do Spojených štátov, kde svoj prvý rok vládnutia začal nový americký prezident Donald Trump. Voľby tesne vyhral síce už koncom roka 2016, no na post prezidenta nastúpil až v januári 2017. Jedným z hlavných bodov Trumpovej prezidentskej kampane, bolo zrušenie systému zdravotného poistenia „Obamacare“. Výhody Obamacare spočívali vo finančne dostupnejšom zdravotníctve a väčšom počte zdravotne poistených ľudí no na druhej strane spôsobili rast odvodov a skutočnosť, že mnoho zamestnancov stratilo zamestnávateľom platené zdravotné poistenie. Trump bol skôr presvedčený o nevýhodách, a preto sa pokúšal o jeho zrušenie. Senát však tento návrh zamietol, čo bolo verej-

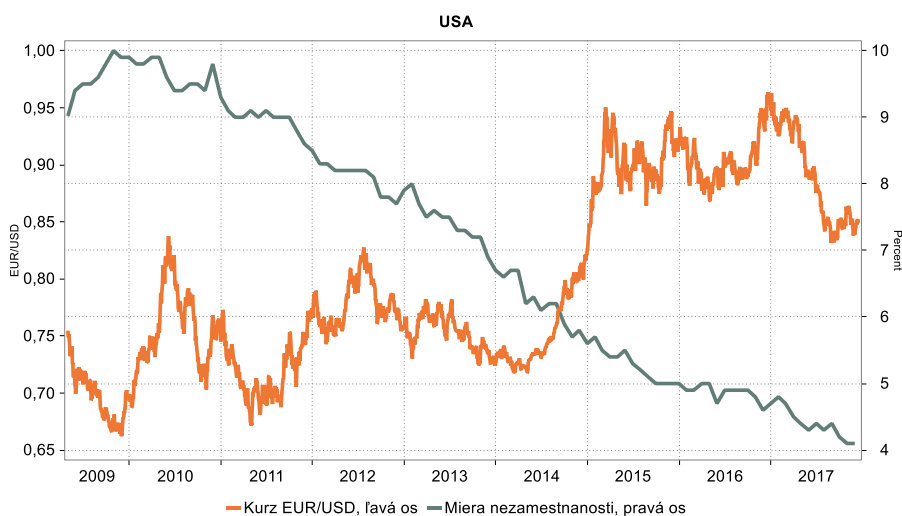

nosťou vnímané ako prvú veľkú Trumpovú prehru. Táto prehra nadväzovala na Trumpom plánovanú daňovú reformu, ktorá mala spomedzi Trumpových plánovaných reforiem mať najväčší dopad na ekonomiku Spojených štátov. Po neúspechu s Obamacare sa investori začali obávať Trumpovej schopnosti presadzovať reformy a o reálnosti daňovej reformy sa začalo hovoriť s veľkou opatrnosťou. Toto vyvolalo výrazný trend poklesu hodnoty amerického dolára, ktorá od marca klesla z 1,05 EUR/USD takmer na 1,2 EUR/USD. Do neschopnosti presadzovať reformy sa pridalo aj geopolitické napätie so Severnou Kóreou a špekulácie ohľadom Trumpového prepojenia na Rusko. Pokles hodnoty dolára sa preto začal nazývať aj „Trump slump“ (tu treba dodať, že na druhej strane bola zmena kurzu EUR/USD ovplyvnená aj pozitívnymi správami z politickej scény EÚ). Ku koncu roka sa však Trumpovi konečne podarilo presadiť daňovú reformu, čím sa viera v schopnosť prezidenta sčasti napravila. Problémom však ostáva deficit štátneho rozpočtu, ktorý by sa bez zníženia výdavkov po zavedení daňovej reformy drasticky prepadol. Americkou verejnosťou je Trump v súčasnosti vnímaný ako najmenej populárny prezident v histórii Spojených štátov, keď pri prieskumoch až 57% opýtaných nesúhlasí s Trumpovou politikou. Okrem neschopnosti presadzovať reformy verejnosť nesúhlasí ani so spôsobom, akým sa Trump stavia ku globálnym záležitostiam. Najväčšiu kritiku zožal za zákaz cestovania z 27. januára, keď na pôdu Spojených štátov zakázal vstup cestujúcim zo 7 moslimských krajín. Veľa ľudí tak ostalo uviaznutých na letiskách, a po určitú dobu mali problém dokonca aj držiteľia zelených kariet t.j. ľudia s trvalým pobytom v Spojených štátoch. Neskôr boli na zoznam krajín pridané aj Venezuela a Severná Kórea, no aj napriek tomu bol zákaz verejnosťou stále vní-

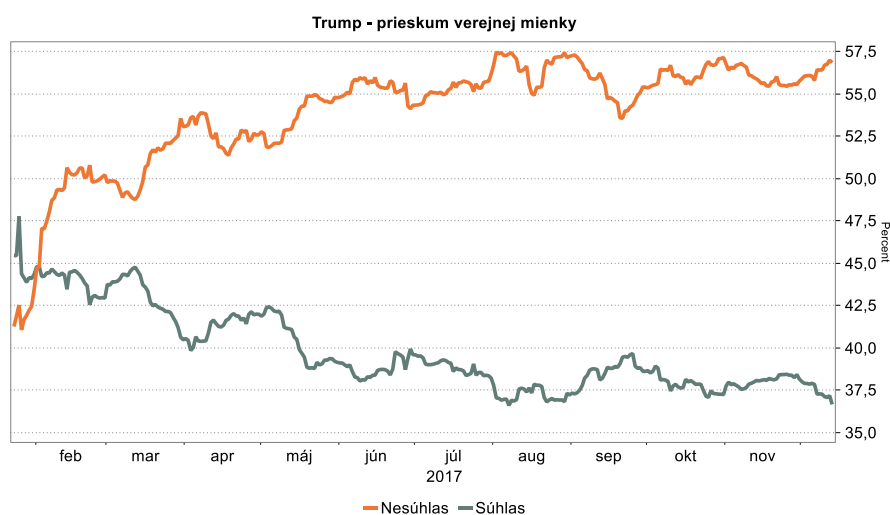
maný ako proti moslimské opatrenie. Ďalším opatrením bolo zrušenie mnohých Obamom vytvorených environmentálnych reforiem a odstúpenie od Parížskej klimatickej dohody, čo bolo verejnosťou takisto prevažne vnímané ako negatívum (samozrejme existovali aj pádne dôvody na Trumpove rozhodnutia, no ich prevedenie sa nedá označiť práve za najlepšie). Medzi ďalšie významnejšie opatrenia patrilo napríklad aj zamietnutie dohody o voľnom obchode TTP. To nebolo prekvapivé, keď sa Trump už počas kampane netajil protekcionistickým postojom k zahraničnému obchodu. Z ekonomického hľadiska toto opatrenie síce ochránilo domáce firmy pred konkurenciou a zamedzilo možnej strate pracovných miest, no zároveň obmedzilo vstup exportérov na zahraničné trhy a znevýhodnilo amerických

spotrebiteľov. Trumpov prvý rok vládnutia teda nemožno značiť za práve šťastný, no zároveň treba poznamenať, že ekonomike Spojených štátov sa naďalej darilo a pracovný trh fungoval správne. Pokles hodnoty dolára síce spôsobil zdraženie importovaných statkov, no tu treba poznamenať, že predchádzajúca hodnota dolára (1,05 EUR/USD) sa považovala za príliš nadhodnotenú a spôsobovala problémy americkým exportérom.

Na východe od EÚ, konkrétne v Rusku a Ukrajine nedošlo k žiadnym výrazným zmenám. Ukrajina stále trpí vojnou na východe krajiny. HDP sa po masívnom poklese pomalým tempom spamätáva, no dvojciferná nezamestnanosť a inflácia stále naznačujú zlý stav ekonomiky. V Rusku ohlásil Vladimir Putin svoju kandidatúru na prezidentské voľby v marci 2018.

MACROBOND

MACROBOND

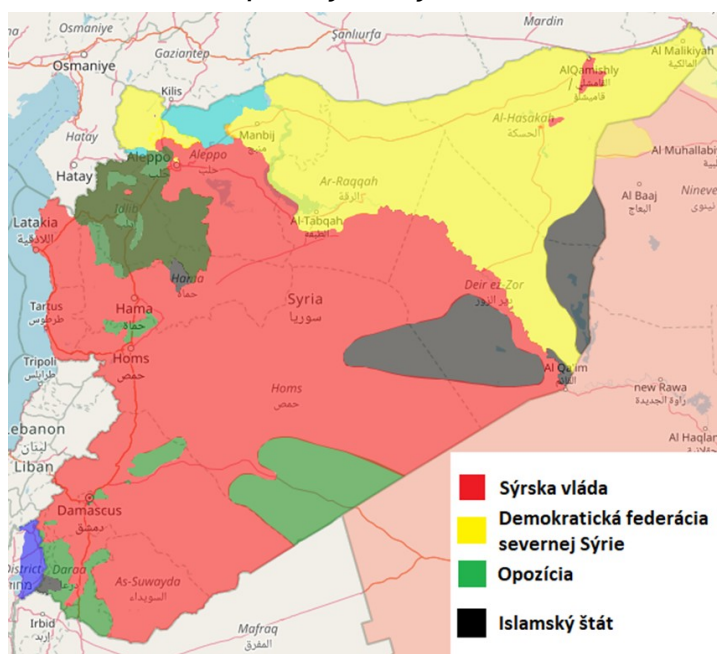
Na juhovýchode, v Turecku bolo politickou udalosťou roka referendum. V ňom tureckí obyvatelia odhlasovali zrušenie doterajšieho parlamentného systému a jeho nahradenie prezidentským systémom, ktorý ako najväčšiu výkonnú moc krajiny stanovuje prezidenta Erdogana. Hlasovanie bolo do veľkej miery spojené aj s budúcou geopolitickou orientáciou Turecka. Odhlasovanie zmeny na prezidentský systém totiž znamenalo odklonenie sa od EÚ. Príkladom je zavedenie trestu smrti, ktorý Erdogan chce v prípade navrhnutia parlamentom podporiť. V takomto prípade by EÚ prerušila rokovania o vstupe Turecka do EÚ (ktoré však v súčasnosti už aj tak stoja). Vývoj situácie v Turecku a opatrenia prezidenta Erdogana bude v súčasnosti zaujímavé sledovať. Jedno z prvých opatrení, ktoré zaviedol po referende bol totiž zákaz stránky Wikipédia vo všetkých jazykoch. Posilnenie moci jednej osoby a následné obmedzenie prísunu informácií pre obyvateľstvo nie je práve dobrým znakom vývoja krajiny, najmä po skúsenostiach, ktoré ukazuje minulosť. Referendum bolo odhlasované najmä obyvateľmi v zaostalejších častiach Turecka, kde drvivá väčšina obyvateľstva hlasovala „áno“. Vo vyspelejších častiach na západe Turecka ako aj vo veľkých mestách

sú obyvatelia naladení skôr pro európsky, čo bolo vidieť na výsledkoch hlasovania. Istanbul, Ankara a Izmir, 3 najväčšie mestá Turecka hlasovali proti referendu a z 15 najväčších miest Turecka bolo 9 miest proti referendu a 6 miest za. Proti referendu takisto hlasovala aj Kurdska, juhovýchodná časť Turecka. Aj napriek tomu však referendum pre Erdogana skončilo tesným úspechom s 51,4% hlasov za a 48,6 proti.

Na Blízkom východe pokračujú nepokoje, najmä v Jemene a Sýrii. Občianska vojna v Sýrii pokračuje, väčšinou v prospech Sýrskej vlády

prezidenta Asada. Opozičné sily stratili časť územia a Spojené štáty po dohode s Ruskom zastavili program výcviku opozičných jednotiek. Vojna proti Islamskému štátu značne pokročila. Kľúčové boje sa odohrali v 6. a 7. najväčšom sýrskom meste Raqqa a Deir ez-Zor a v 3. najväčšom meste Iraku Mosul. Obe mestá boli oslobodené a Islamský štát potlačený. Neskôr Sýrske a Iracké armády postupovali rýchlym tempom. V novembri vyhlásila Sýria víťazstvo nad Islamským štátom a v decembri tak spravil aj Irak. V súčasnosti boje stále pokračujú, no Islamský štát už obsadzuje len zopár neobývaných púštnych oblastí.

Obrázok 2: Geopolitický stav Sýrie k decembru 2017

Obrázok 1: Výsledky aprílového tureckého referenda

MAP OF RESULTS OF 2017 REFERENDUM

V Ázii bolo politickou udalosťou roka 19. zasadnutie Komunistickej strany Číny. Ako jej predseda bol opäť zvolený Xi Jinping, ktorý je v súčasnosti považovaný za jedného z najvplyvnejších predsedov v histórii komunistickej strany. Dôležitým posolstvom zo zasadnutia je, že sa očakáva väčšia centralizácia moci do rúk Xi Jinpinga, ktorý vo svojom príhovore hovoril o posilnení pozície komunistickej strany. Ďalej sa zameral na ekonomické reformy, ktorými chce čínske trhy viac otvoriť pre zahraničné spoločnosti a dosiahnuť vyššiu pridanú hodnotu čínskej produkcie (t.j. z extenzívnych zdrojov ekonomického rastu postupne prechádzať na intenzívne zdroje).

Čo sa ďalších správ z Ázie týka, veľa z nich sa sústredilo okolo Severnej Kórei. Tá svetové mocnosti pokúša-

la viacerými raketovými testami, z ktorej niekoľko dokonca preletela ponad územie Japonska. Organizácia Spojených národov (OSN) sa rozhodla proti Kórei bojovať tvrdými ekonomickými sankciami. Najdôležitejšími boli séria sankcií z augusta a septembra 2017. Augustové sankcie zakázali import uhlia, železnej rudy, olova a morských plodov. Kóreu by to malo stáť zhruba miliardu dolárov ročne, čo predstavuje tretinu jej zahraničných príjmov. Septembrové sankcie zas znížili export ropy do Severnej Kórei o zhruba 30%.

Rok 2017 bol na škále globálnej politiky naozaj pestrým rokom. Celkovo sa dá povedať, že dopadol dobre, najmä čo sa týka Európskej únie a boju proti terorizmu. Ako dopadne nemecká koalícia a či prezident Trump dokáže zvýšiť svoju

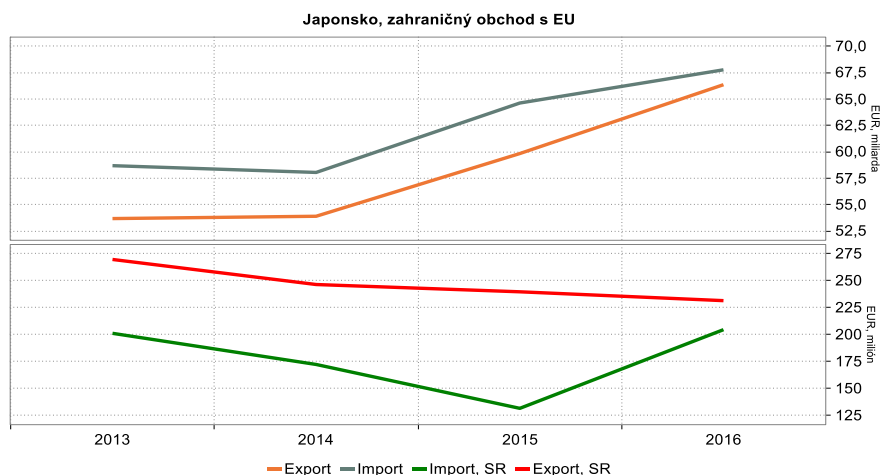
popularitu a presvedčiť svet o svojej schopnosti, to sú už otázky, na ktoré pravdepodobne odpovie až rok 2018. Ostáva teda už len čakať, čo nové ďalší rok prinesie. (rb)

EU sa s Japonskom dohodla o najväčšej zóne obchodu

EU a Japonsko ukončili posledné diskusie o Zmluve o hospodárskom partnerstve medzi ekonomikami, na základe ktorej vznikne najväčšia zóna voľného obchodu na svete. Zrušenie ciel bude mať za dôsledok zvýšenú mieru obchodovania, hodnota vývozu by sa podľa odhadov Európskej komisie zvýšila o 20 miliárd eur. Ak dohodu schváli Európsky parlament a jednotlivé štáty, tak nadobudne platnosť. Na základe dohody sa majú zrušiť dovozné clá na japonské automobily a clá na európske potraviny. EU do Japonska exportovala v roku 2016 celkovo v objeme 67 miliárd eur, a importovala v objeme 66 miliárd eur. Čo sa týka motorových osobných automobilov, ktoré Japonsko do EU vyváža, v roku 2016 ich vyviezlo v počte cez 600 tisíc. V súčasnosti je clo na dovoz automobilov z Japonska stanovené na 10 %. Slovensko s Japonskom v roku 2016 exportovalo v hodnote 204 miliónov eur. 53 % exportu do

Japonska tvorili automobily, v hodnote 108 miliónov eur. Japonsko exportuje do Slovenskej republiky v hodnote 231 miliónov eur. Saldo zahraničného obchodu SR s Japonskom je pasívne v objeme 27 miliónov eur. Najviac sa do SR dovážali telefónne súpravy a príslušenstvo, až 44 % importu z Japonska, v hodnote 101 miliónov eur. Japonsko tvorí 1 % celkového slovenského importu a 0,14 % slo-

venského exportu. EU plánuje prehodnotiť dohodu o voľnom obchode aj s Thajskom, kde jej import do Thajska v roku 2016 tvoril takmer 20 miliárd eur a export cez 16 miliárd eur. EU sa tak rozhodla v súvislosti s pozitívnejšou politickou situáciou a vypísaním volieb v Thajsku, ktorá môže viesť k návratu demokracie v štáte, kde sa v roku 2014 uskutočnil politický prevrat. (sj)

MACROBOND

Egypt postaví svoju prvú jadrovú elektrárňu aj vďaka Rusku

Rusko podpísalo dohodu o výstavbe prvej jadrovej elektrárne v Egypte, ktorá má byť postavená do roku 2029. Egyptu sa z Ruska poskytne pôžička vo výške 85 % rozpočtu na výrobu elektrárne, zvyšných 15 % zaplatí Egypt. Celkový rozpočet projektu by mal byť okolo 30 miliárd dolárov. Úver bude poskytnutý na 13 rokov pri úrokovej miere 3 %. Elektrárňu bude mať celkovú kapacitu 5 gigawattov. V súčasnosti Egypt nemá žiadnu jadrovú elektrárňu, elektrina sa v najväčšom množstve vyrába z fosílnych palív – predovšetkým zo zdrojov zemného plynu a ropy. Na výrobe energií majú v Egypte svoj podiel aj obnoviteľné zdroje energií, konkrétne energie vyrobené z vodných zdrojov. Egypt celkovo v roku 2014 vyprodukoval 171,7 TWh. V roku 2014 spotreba elektriny predstavovala

1658 kWh na obyvateľa, teda celková spotreba elektriny v štáte predstavovala približne 152 TWh. Egypt má cez 90 miliónov obyvateľov a zároveň veľký dopyt po elektrickej energii, ktorej zdroje sa snaží diverzifikovať. Výstavba elektrárne

má pre Rusko aj politický význam. Týmto krokom posilní svoje postavenie v Afrike a na Blízkom východe. (sj)

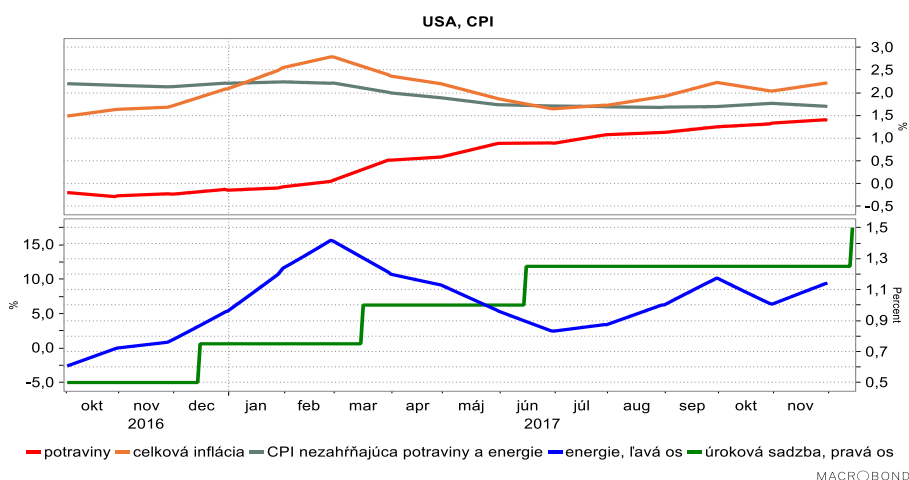
MACROBOND

Americká centrálna banka zvýšila úrokové sadzby

Inflácia v novembri 2017 v USA bola na úrovni 2,2 %. Inflácia bez energií a potravín sa zvýšila o 1,7 %, tá má na celkovej inflácii najvyššiu váhu, približne 78 %. Energie vykázali najvýraznejší nárast o 9,5 %, no na inflácii majú približne 7 % váhu. Potraviny, s približne 13 % váhou na inflácii stúpili medziročne o 1,4 %. Inflácia je teda nad požadovaných cieľom FEDu, ktorý je 2 %. Centrálna banka sa rozhodla zvýšiť úrokové sadzby, z 1,25 % na 1,5 %, na základe inflácie, rastu HDP a silného pracovného trhu. FED tiež očakáva, že HDP bude v nasledujúcom roku stúpať o 2,5 %, a tak oproti septembru zvýšili svoje očakávania o 0,4 %. Počíta sa aj s poklesom nezamestnanosti na 3,9 %. V novembri 2017 bola na úrovni 4,1 %. Na zvýšenie sadzieb reagovali aj trhy, dolár voči euru mierne posilnil. Na zvýšenie reagovala aj Čína, ktorá urobila ten istý krok. Čínska centrálna banka zvýšila

sadzbu len o 0,05 % z úrovne 4,35 %, čo nebude mať až tak výrazný vplyv na ekonomiku ako zvýšenie zo strany FEDu. Tento krok je reakciou na FED a zároveň chce Čína týmto miernym zvýšením zamedziť úniku kapitálu z ekonomiky. Zasadala aj ECB, ktorá úrokové sadzby ponechala na tej istej úrovni, čiže kľúčový úrok je na úrovni 0 %, jednodňové refinančné operácie na 0,25 % a depozitná sadzba na -0,40

%. Rozhodnutie bolo v súlade s očakávaním trhu, keďže inflácia stále nedosahuje požadovanú úroveň 2 %. Inflácia bola v novembri na úrovni 1,5 %. Podľa vývoje inflácie je EU pripravená meniť prípadne predĺžiť program kvantitatívneho uvoľňovania, ktoré sa má podľa plánov ukončiť v septembri 2018 a je v objeme 30 miliárd eur mesačne. (sj)

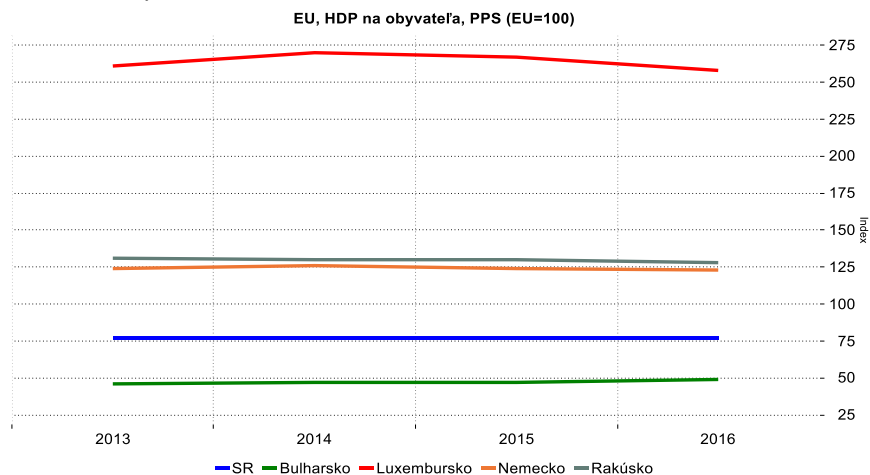

Kúpyschopnosť v EÚ

EU zverejnila informácie o kúpyschopnosti za jednotlivé ekonomiky EÚ. Skutočná individuálna spotreba (AIC) meria blahobyt v ekonomike a zároveň vyjadruje kúpyschopnosť cez paritu kúpnej sily v ekonomikách. Desať štátov bolo v roku 2016 na základe tohto ukazovateľa nad priemerom EÚ. AIC vyjadruje materiálny blahobyt domácností. Najvyšší blahobyt domácností má oproti priemeru EÚ Luxembursko, Nemecko a Rakúsko. Trinásť ekonomík je pod priemerom EÚ, medzi nimi aj Slovensko, ktoré je 23 % pod priemerom EÚ. Najnižší materiálny blahobyt je v Bulharsku, Chorvátsku a Rumunsku. O kúpnej sile obyvateľstva jednotlivých ekonomík vypovedá aj HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily. Tento ukazovateľ skôr vypovedá o ekonomickej aktivite v štáte ako o kúpyschopnosti, nakoľko neberie do úvahy

cenovú a platovú hladinu v ekonomike. Najvyššiu ekonomickú aktivitu vzhľadom na počet obyvateľov oproti ekonomikám EÚ vykazuje Luxembursko. Luxembursko je relatívne malý štát, s počtom obyvateľov nad 500 tisíc. Ekonomike výrazne pomáha to, že tam majú sídla veľké nadnárodné spoločnosti, ktorým Luxembursko v roku 2016 umožňovalo platiť nižšie dane. Nao-

pak najmenej je to v Bulharsku. Slovenská republika vykazuje nižšiu ekonomickú aktivitu na obyvateľa ako priemer EÚ. Pri indexoch sa porovnávajú ekonomiky s priemerom EÚ, to znamená, že ak nastane zlepšenie v jednej ekonomike oproti EÚ, bude to mať za následok zhoršenie situácie v druhej ekonomike oproti priemeru EÚ. (sj)

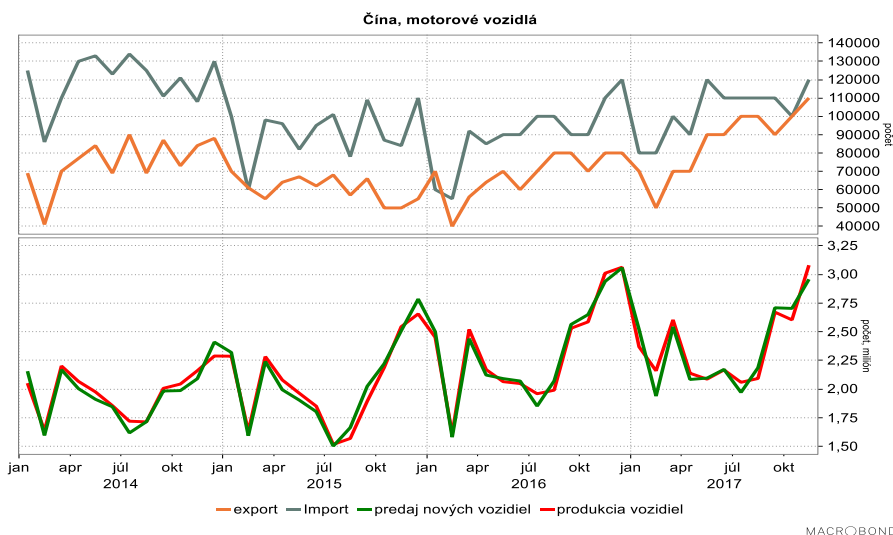

V Číne sa zvyšuje počet elektrických áut

V novembri 2017 v Číne medziročne vzrástol predaj vozidiel o 207 tisíc kusov (0,7 %) na 2,97 miliónov kusov vozidiel. Väčšina vozidiel vyrobených v Číne sa aj na domácom čínskom trhu predá. Do ekonomiky sa dováža menej ako 4 % vozidiel z celkového predaja vozidiel v Číne. Objem vývozu tvoril v novembri približne 110 tisíc vozidiel. Čo sa týka predajov hybridných a elektrických áut, tie v novembri síce zaznamenali približne 100 % medziročný nárast, popri predaji nových motorových áut tvoria malé percento. Kúpu hybridných a elektrických áut podporuje aj čínska vláda. Tá vydala predpisy, ktoré prinúti výrobcov zvýšiť kvóty na predaje elektrických

áut. Do roku 2018 musia výrobcovia predáť 8 % predajov elektrických a hybridných áut zo všetkých predaných automobilov, v roku 2019 to má byť 10 % a v roku 2020

12 %. V novembri 2017 zo všetkých predaných áut tvorili práve hybridné a elektrické autá približne 2,50 % predajov, čiže nad 65 tisíc kusov. (sj)

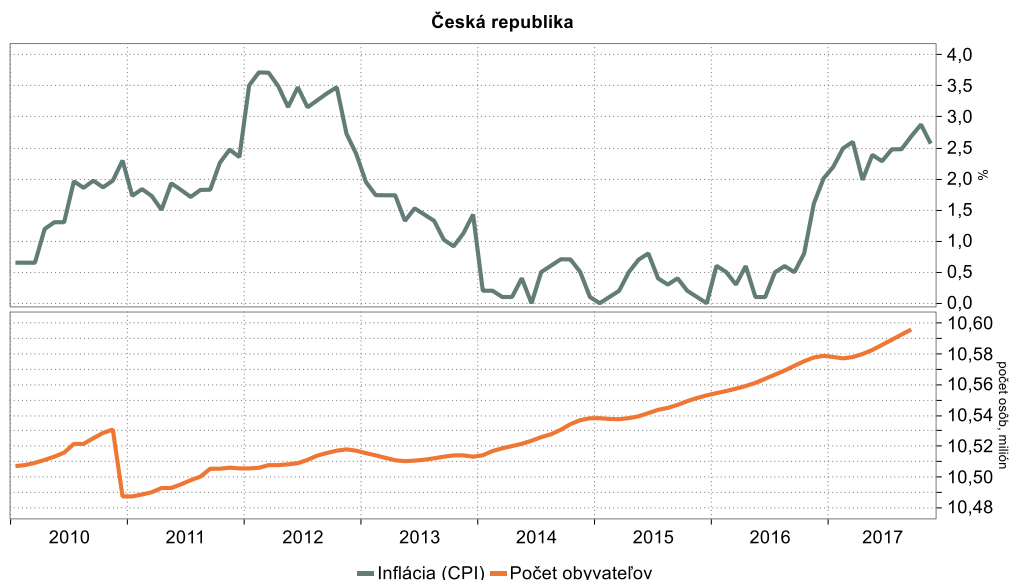
Inflácia v Českej republike

Tempo medziročnej inflácie V Česku je 2,6%. České spotrebiteľské ceny medzimesačne stúpili o 0,1%. Rast spotrebiteľských cien zapríčinil hlavne rast cien potravín a nealkoholických nápojov, najmä ceny vajec (60%) a jogurtov (13,7%). K zvýšeniu cenovej hladiny prispelo aj zvýšenie nájomného (3%), vodného (1,2%), stočného (0,4%) a elektriny (0,3%), vyššie ceny pohonných látok (3,7%). Naopak pokles zaznamenal v textilnom odvetví, taktiež klesli ceny tepla a teplej vody (2,2%) a cena zemného plynu (0,8%). Celkovo ceny produktov vzrástli o 2,3% a ceny služieb o 3,3%.

Počet obyvateľov v Českej republike vzrástol za 3 štvrtroky 2017 o 18,7 tisíc ľudí. Čo znamená, že aktuálny počet obyvateľov na konci septembra dosiahol hodno-

tu 10,597 miliónov. Z celkového prírastku 18,7 tisíc až 16,4 tisíc bolo zapríčinených práve migráciou a zvyšok je rozdiel medzi prirodzeným prírastkom a prirodzeným úbytkom. Za prvé 3 štvrtroky sa narodilo 85,7 tisíc detí, v porovnaní s rokom 2016 je to o 200 menej a najviac žien rodilo práve vo veku 30 rokov. Počet úmrtí bol za rovnaké obdobie vo výške 83,4 tisíc, čo

predstavuje nárast oproti minulému roku o 3,8 tisíc. Keďže 16,4 tisíc predstavuje prírastok práve migráciou, očakáva sa, že bude zvýšený dopyt po ubytovaní. Vplývať by mal tento nárast aj na trh práce, konkrétne zvýšenie ponuky pracovnej sily, ale aj dopytu po práci. (mg)

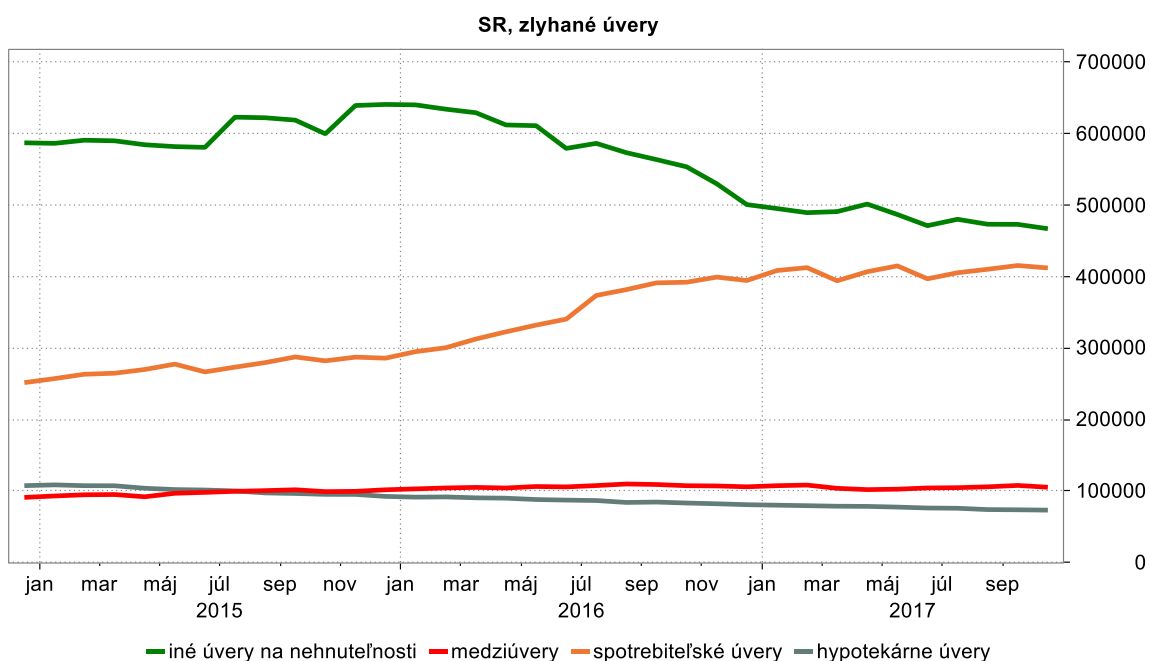

Slovenské banky od nového roka sprísňujú bankové štandardy

NBS sprísňuje podmienky na získanie hypotekárnych a spotrebných úverov. Dôvodom je zadlžovanie obyvateľstva, ktoré podporujú nízke úrokové sadzby. Po novom bude musieť žiadateľ o úver potrebovať na rovnakú výšku úveru viac finančných prostriedkov ako v minulosti. Žiadateľovi o úver bude musieť zostať po sčítaní splátok všetkých úverov, životného minima osôb v domácnosti a vyživované deti ostať ešte 20 % rezervy. Pohľadávky zo všetkých úverov boli v októbri

cez 61 miliárd eur. Objem zlyhaných úverov bol k októbru 2017 kumulatívne vo výške cez 2 miliardy eur. Ich podiel na celkových úveroch bol k októbru 2017 na úrovni 3,34 %. Od roku 2014 zaznamenali zlyhané úvery na celkových úveroch zníženie. Zlyhané úvery, teda úvery meškajúce so splátkou viac ako 90 dní, na Slovensku klesajú. Zo všetkých zlyhaných úverov stav zlyhaných hypotekárnych úverov bol v októbri 73 miliónov eur, spotrebných úverov v objeme 412 milió-

nov eur, medziúvery vo výške 105 miliónov eur a iných úverov na nehnuteľnosti vo výške 466 miliónov eur. Zvyšok tvoria operatívne úvery, investičné a ostatné úvery. Napriek tomu, že zlyhané úvery sa znižujú, nové úvery zaznamenali jeden z najrýchlejších rastov v EÚ. Z tohto dôvodu sa NBS rozhodla sprísniť úverové štandardy, pretože to môže spôsobiť problémy so splácaním v budúcnosti, napríklad ak sa zvýšia úrokové sadzby. (sj)

MACROBOND

GDPR – General Data Protection Regulation

Nová smernica o ochrane osobných údajov, ktorú vydal Európsky parlament a Rada EÚ, by mala nadobudnúť platnosť už v máji budúceho roka, konkrétne 25.5.2018. Zákony o ochrane osobných údajov boli doteraz v členských krajinách EÚ rozdielne. Preto sa vytvorila smernica, ktorá zabezpečí, že tieto pravidlá budú pre všetky krajiny EÚ jednotné a ich nedodržanie bude prísne sankcionované. Výška týchto sankcií sa môže vyšplhať až do výšky 20 miliónov alebo 4% z celosvetového ročného obratu podnikateľa za predchádzajúci úč-

tovný rok. Táto smernica však nebude platiť len pre podnikateľov z členských krajín, ale aj podnikateľov a spoločností z tretích krajín, ktoré spracovávajú osobné údaje fyzických osôb z EÚ. Viacero firiem čakajú zásadné zmeny, ktoré musia vykonať ešte pred stanoveným dátumom. Jednou z týchto zmien je aj „právo na zabudnutie“, ktoré umožňuje dotknutej osobe to, aby všetky jej osobné údaje boli vymazané a aby sa už ďalej nespracovávali. Každý prevádzkovateľ a sprostredkovateľ by mal spolupracovať s dozorným orgánom

a viesť si záznamy, ktoré monitorujú spracovateľské procesy. Dozvedieť sa viac informácií o potrebných zmenách je možné na osobných konzultáciách so zamestnancami úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky. (mg)

SR zaznamenalo zvýšenie exportu, najviac s Talianskom

V októbri 2017 dosiahol vývoz na Slovensku hodnotu 7,1 miliárd eur, čo predstavuje medziročný nárast o 8,5 %. Dovoz sa medziročne zvýšil o 9,7 % na 6,6 miliárd eur. Saldo obchodnej bilancie bolo aktívne, vo výške 505 miliónov eur. Zo SR sa kumulatívne za prvých deväť mesiacov vyviezol tovar v hodnote 54 miliárd eur, najviac vzrástol vývoz telefónnych súprav a osobných automobilov. Za prvých deväť mesiacov 2017 vzrástol dovoz telefónnych súprav a častí a súčastí vhodných pre vysielacie prístroje pre rádiotelefoniu. Najvýznamnejší obchodný partner Slovenska je Nemecko. Od januára do septembra dovoz z Nemecka opäť vzrástol, a to o 5,1 %. Vývoz sa naopak mierne znížil, o 1,3 %. Od tejto ekonomiky sme najviac závislí, keďže Nemecko je najväčším obchodným partnerom Slovenskej republiky. Vyrábame tam 23 % celkového ex-

portu. Najvýraznejšie sa zvýšil export s Talianskom o 33,5 %, kde SR vyváža v najväčšom objeme stroje a zariadenia (v druhom kvartáli 2017 v hodnote 3,15 miliárd eur, 15 % medziročné zvýšenie), materiál (2Q2017 – 913 miliónov eur, 26 %

medziročné zvýšenie) a rôzne výrobky (2Q2017 – 429 miliónov eur, 27 % medziročné zvýšenie). Čo sa týka dovozu, ten vzrástol najvýznamnejšie z Ruska, o 28,4 %. Najvýraznejšie nerastné palivá, ropné produkty a chemikálie. (sj)

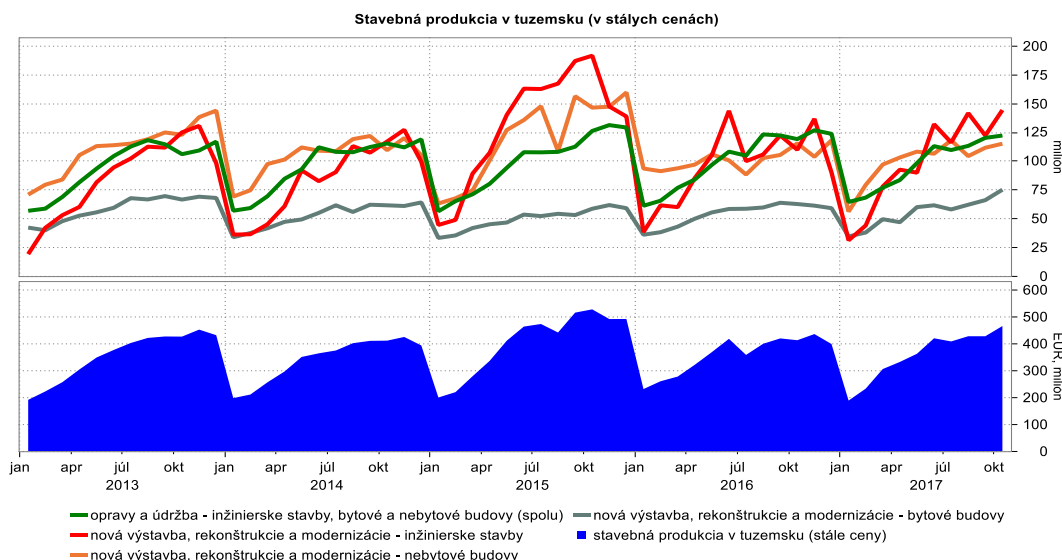
MACROBOND

Stavebná produkcia na Slovensku opäť rástla

Stavebná produkcia v októbri 2017 na Slovensku medziročne rástla o 11,9 % na 540,1 miliónov eur. Stavebná produkcia v tuzemsku sa zvyšovala o 12,8 % hlavne na základe zvyšovania novej výstavby, rekonštrukcii a modernizácii o 16,2 %. Opravy a údržba sa medziročne

zvyšovali taktiež, no nižším tempom rastu, o 2,6 %. Najväčšie zvýšenie zaznamenala nová výstavba, rekonštrukcia a modernizácia inžinierskych stavieb, ktoré sa stavajú v najväčšej miere. V stavebníctve v októbri stúpila medziročne zamestnanosť o 4,6 %, pracuje tam

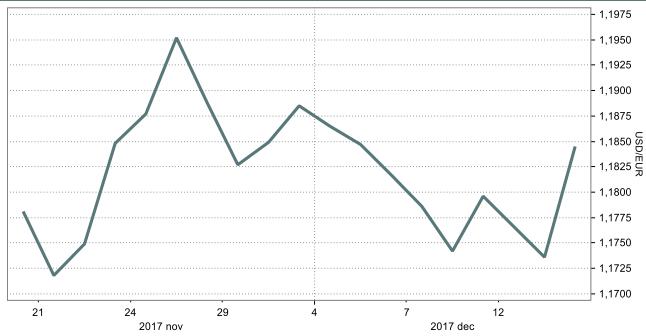
viac než 245 tisíc osôb. Priemerná mesačná nominálna mzda síce medziročne v októbri stúpila o 5,6 %, ale zaostáva za priemerom SR, pretože je na úrovni 685 eur. V stavebných podnikoch sa medziročne zvyšovali aj tržby, a to o 11,6 %. (sj)

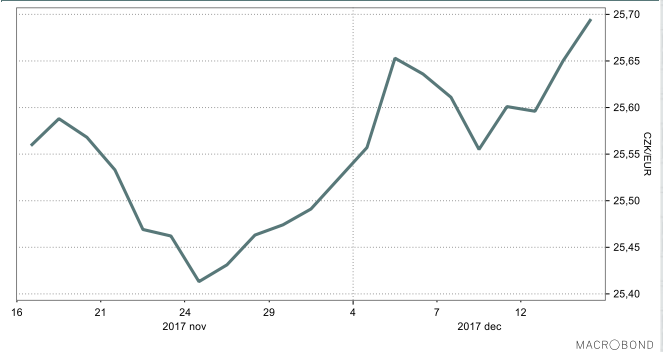
MACROBOND

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

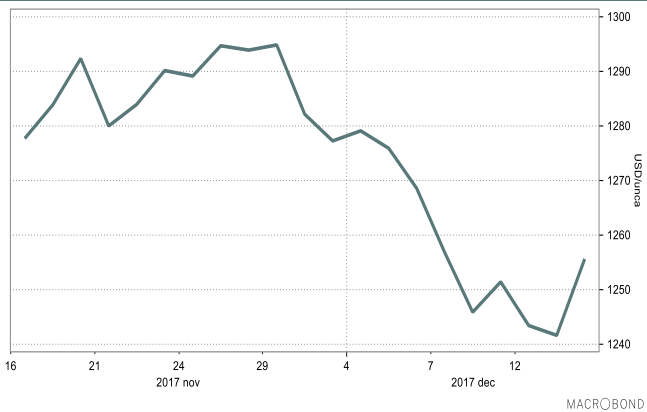
EUR/USD

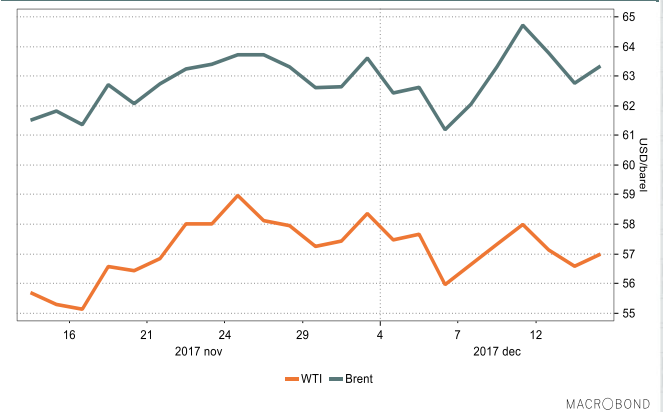
EUR/CZK

ZLATO

ROPA

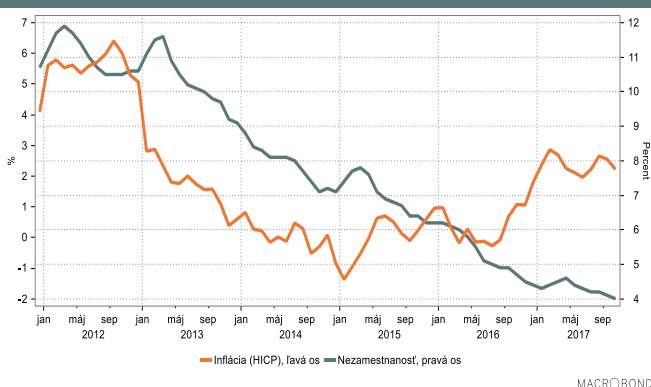
SLOVENSKO

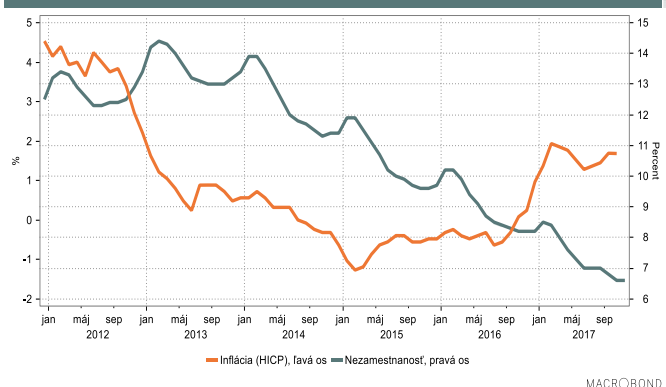
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POLSKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- Spoločnosť Walt Disney kúpi väčšinu aktív 21 Century Fox za 52,4 miliárd dolárov. Na základe tejto kúpy bude mať k dispozícii filmové štúdiá a televízne stanice. Príjmy spoločnosti Walt Disney Company sa na rok 2017 odhadujú na 55,14 miliárd dolárov. Príjmy spoločnosti 21 Century Fox za fiškálny rok 2017 boli 28,5 miliárd eur.
- Rakúska nízkonákladová letecká spoločnosť Niki požiadala súd o začatie konkurzného konania. Urobila tak po tom, čo spoločnosť Lufthansa zrušila plány na jej kúpu. Niki prevádzkovala hlavne dovolenkové lety do Severnej Afriky, Turecka a Kanárskych ostrovov a prevádzkovala 21 lietadiel Airbus A321. Všetkým cestujúcim, ktorí uviaznu v zahraničí kvôli zrušeným letom Niki, zabezpečiť dopravu rakúska vláda.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Jánošíková Slávka
Gabčová Monika

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT